

РАДА

газета політична, економічна і літературна

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

Рік другий.

Адреса редакції і головної контори:

у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6.
біля Золотих воріт.

Телефон 1458.

Умови передплати на рік 1907:

3 приставкою і пересилкою: на рік 6 карб., на півроку 3 карб. 25 коп., на 3 міс. 1 карб. 75 коп., на 1 міс. 65 к., окрем. № 4 коп.
За границю: на рік 11 карб., на півроку 5 карб. 50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 коп., на 1 міс. 1 карб.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку негодні, переходять в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коптом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються.

Умови друкування оповісток:

За рядок поперед тексту, або за його місце платиться за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платять за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз.

Од Редакції.

Під час зборів Державної Думи

РАДА

щодня міститиме справоздання про засідання Думи і звістки од власних дописувачів в телеграмах і листах.

РАДА має власне кореспондентське місце в Державній Думі та Державній Раді.

РАДА

Рік видання другий

Газета політична, економічна і літературна

ВИХОДИТЬ У КИЄВІ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

„РАДА“ має широку програму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всі світові події; поезії та оповідання; фельетони: політичні, наукові і белетристичні.

„Рада“ має власного кореспондента в Державній Думі і Державній Раді.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харкові, Одесі, Полтаві, Чернігові, Херсоні, Житомирі, Кам'янці-Подільському і по інших містах України та Росії, а також і за кордоном: у Львові, Чернівцях, Відні, Парижі і Берліні.

Особливу увагу звертає „Рада“ на місцеве життя провінції.

Прасую давніших і нових визначних письменників, які обличили свою участь в цім році, програму газети поширено зрештою все можливе для того, щоб газета стала органом всієї України й давала перегляд життя різних її частин, в Росії й за кордоном. Особливо уважає Редакція на те, щоб дати читачам по змозі повний образ не тільки суспільно-політичного, а й духовного й культурного життя та його збудників в Росії й Австро-Угорщині. Потребам й змаганням сучасного українського життя присвячуються ширші статі теоретичного змісту. Стоячи на основі поступового й демократичного українства, газета не є партійною і дає місце статям, які освітлювали б питання з різних партійних становищ поступового й демократичного напрямку.

Умови передплати:

3 приставкою і пересилкою: на рік 6 карб., на півроку 3 карб. 25 коп., на 3 міс. 1 карб. 75 коп., на 1 міс. 65 коп.
За границю: на рік 11 карб., на півроку 5 карб. 50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 коп., на 1 міс. 1 карб.

Ціна окремого № 4 коп.

ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 К.

Хто передплатив газету на цілий 1907 рік, тому висилається „Словарик чужих та не дуже зрозумілих слів“ В. Доманицького і стіпний календар на 1907 рік.

Адреса редакції і головної контори: у Києві, Велика Підвальна вул., д. 6, біля Золотих воріт.

ТЕЛЕФОН 1458.

Передплатувати й купувати на роздріб „РАДУ“, окрім контори (Вел. Підвальна, 6), можна ще по сім місяцях: у КИЄВІ: в книгарні „Кіевской Старини“, Безаківська ул., ч. 8. У НИЖНІЙ в книгарні І. Чекмарьова. У ЛЬВОВІ (Галичина) в книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Редактор М. Павловський. Видавець С. Чикаленко.

Городський Театр.

Російська опера. Товариство оперних артистів.

У суботу, 17 лютого, добродійна вистава оп. „ЛАНМЕ“, муз. Деліба і балет „КАПЕЛІЯ“, Бел. Уч.: д. ки Князева, Коваленко, Ледіва, Меннер, Турчанинова; д-ї Влуківський, Махін, Павловський, Сібіряков. На сю виставу дієні квитки з штем 13 лютого.

У неділю, 18 лютого, дві вистави: уранці по загальному цінам „АСКОЛЬДОВА МОГИЛА“, муз. Верстовського. Увечері по звичайним цінам „ДЕМОНЪ“, муз. Рубінштейна.

На всі спектаклі білети в касі театру продаються щодня від 10 г. ранку до 2 год. дня від 5 год. до кінця вистави.

Театр „СОЛОВЦОВ“.

Сезон 1906—1907 р.

У суботу, 17 лютого, загальноприступний спектакль; виставлено буде в останній раз: „ЮЛА“, п'єса на 4 д. Жульовського. Режисер Г. П. Гавеський.

У неділю, 18 лютого, два спектак. уранці по зменшеним цінам „ВЪ ГОРОДѢ“, п'єса у 4 д. Юшкевича. Увечері: „КАЗНЬ“, п'єса на 4 д. Г. Г. Ре. 2) „МЕЛАННІЙ І НЕЖДАННІЙ“, ком. на 4 д. Рижикова.

У понеділок 19 лютого, загальноприступний спектакль; виставлено буде в останній раз: „ЗРОСЬ І ПСИХЕ“, др. п'єса в 6 ак. Жульовського.

У четвер, 22 лютого, бенедикт П. В. Ісаєров; вист. буде в перший раз нова п'єса реперт. Імперат. театр. „ХАОСЬ“, ком. на 4 д. Н. Жульовської.

Готується до вистави нова п'єса Жульовської „ХАОСЬ“, ком. на 4 д. Білети продаються щодня з 10 год. до 3 год. дня і од 6 год. до кінця вистави.

Театр Т-ва Грамотности.

Сезон 1906—1907 року

У суботу, 17 лютого, на користь „о-ва робітнич. по металлу“ „ВЪ ГОРОДѢ“, Юшкевича. У неділю, 18 лютого, уранці по значно зменшеним цінам: „ШЕРЛОК ХОЛЬМСЬ“ Конан-Дойла, дер. Протопопова. Увечері: „Русская свадьба въ исходѣ XII в.“ Сухоміна. Бер. уч. хор. з 80 чол. під оруд. артиста І. І. Келіва.

У понеділок, 19 лютого, по загальноприступним цінам „ТРИ СЕСТРЫ“ А. Чехова.

У вівторок, 20 лютого, „РАСПАДЪ“, по повісті Кузірина.

Каса в театрі одчинена з 10 години ранку до 3 год. дня та з 6-ти годин, до кінця вистави.

Останні вісти.

До виборів.

— Петербург, 15 февраля. Зведені вкупу відомости про вибори в Д. Думу: вибрано 485 членів Думи. Серед їх лівих—304, в тому числі поступовців—30, трудявців разом з ними, що пристають до їх—31, народних соціалістів—4, с.-д.—52, с.-р.—18, лівих—37, національних партій—48, серед їх поступовців—2.

— Вятка, 15. Депутатами вибрано—3 с.-д. і 5 с.-р., решта міжпартійні ліві і 1 к.-д. Оpubліковано додатковий список

членів державної ради, що до виборів: од ченців вибрано Нікона, еп. вологодського і Арсеня, еп. ісковського; од з'їзду зем. власн. моголівської губ.—Войнич і Синожецького; од академії наук і університетів—князя Трубецького, Васильєва, Ковалевського, Кріспа, Мацуїло і Вернадського.

Перед Думою.

— Петербург, 14. Офіційно повідомлено, що 13 февраля радою міністрів поперед всього розглянуто і ухвалено для внесення в Думу проект про загальний статут рибальства. Статут в подробицях

регулює технічний бік справи; догляд за справами рибальства, а також установка правил про рибальство передається особливому губернському і районному комітетові, дві третини якого буде вибрано, а одна третина назначена начальством. Далі радою міністрів ухвалено ввести три пропозиції управління землеустроївства і хліборобства: 1) про проект правил що до заготовок дерева в казенних лісах, 2) про видачу плати людям, що виганяються гасити лісні пожари і 3)—про проект правил що до впорядкування водного хозяйства Криму. Так само не було в раді суперечок проти того, щоб направити далі по законодавчому шляху пропозиції міністра справедливости проте, щоб давати чинам теремного вітомства особливі пенсійні задовки, коли вони зазнали лиха при виконанні службових своїх обовязків, і міністра народної освіти—про видачу додаткового кредиту на потреби городських шкіл—350,000 руб. в 1907 р., 700,000 руб. в 1908 р. і по 1 мільйонів в рік, починаючи з 1909 року. Крім того дозволено дати одночасну допомогу в 6000 руб. жіночій школі Фішер в Москві і вилатити з цього джерела недохватку в 10,500 руб., яка завелася до 1 января в кредитах на утримання клінічного інституту великої кн. Олени Павлівни. Після цього ствержено пропозиції державного секретаря: 1) про асигнування додаткового кредиту для закінчення работ в Таврійському палацу для Д. Думи; 2) про установу значків для приставів Д. Думи і їх помішників і 3) про порядок виконання особами, призначеними для канцелярії Думи, обовязків по веденню думських справ і по приставській часті.

— 3 Красноуфимська пишуть, що стражниками побито разом з другими депутата Сігова.

— В Бердянську скоїлася кривава подія між інгушами і натовпом народу, що проважали на вокзал посла робітника—Фомичева. Роспочалося стріляння; багато ранених.

— 3 Сельдя пишуть: натовп народу, що провадив к.-д. Стаховича і Шингарєва,—вигукував: „амністія!“

— Петербург, 15. 6 чутка, що Столипін востанється прем'єром, міністром же внутрішніх справ буде назначено другого чоловіка.

— Головний военний суд не звернув уваги на скаргу восьми засуджених на смерть за оружье повстанія в Александровську, на харьківсько-севастопольській залізниці.

— Щеголовитов затребував од прокурора палати всі відомости про справу Герценштейна.

— „Ръчь“ чула, що проектується якісь обмеження Фінляндії.

— До Вибора приїхав помішник охранный одділу з шипами; сподіваються трупів і арештів.

— Вчора губернатор з отрядом війська прибув в с. Рибальське, петербургського повіту і тут арештував всіх членів волосного правління, а також 28 селян, що підписали приговор про те, щоб старий склад волосного правління було увалено. Арештованих запроваджено до пересильної тюрми і адміністративно буде вислано до східного Сібіру.

— 3 Казані пишуть, що в багатьох волостях видають селянам оприймі овес і муку, од чого дуже слабнуть люди.

— Константинополь, 15. Вночі з тюрми, проломали стіну, втікло три важних арештантів.

— Одеса, 15. Центральний студентський орган що дня вивішує в своїй столій бюлетені про нові випадки нападі чорносотників.

— Ріжними місцевими інституціями і організаціями зібрано в подробицях відомости про чорносотенний терор.

— З'їхались „праві“ депутати херсонської і бесарабської губ. щоб виробити проект угоди всіх „правих“. Одному кореспондентові (К. М.) вони заявили, що заучаються вони „для боротьби з опозиційними партіями в Думі, що хотять захопити в свої руки владу“.

— Катеринослав 15. В Кривому Розі під час стріляння, що розпочалося при експропріації, забито начальника станції, жандарма і 1 експропріатора.

В коридорах окружного суду і городської управи, в кіосках і городській бібліотеці прилюдно продається хуліганська література.

— Петербург, 15. Вістки газет про те, що земських начальників буде перейменовано в мирових суддів, неправдиві; на ділі думається земських начальників зовсім скасувати, а для місцевого суду

завести мирових суддів, передавши їм судові функції земських начальників і волосних сходів.

По наказу генерального штабу три перших частини відітну ген. Куропаткина розсилаються всім старшим чинам армії.

— Москва, 14. Всім середнім школам розіслано циркуляра доглядати за тим, щоб серед учнів не завелися виборчі організації на візрєє ради старост і т. п. Всяка недбайливість в цій справі з боку начальства буде лічитися, як недбайливість влади.

— Ростов-на-Дону, 15. Генерал-губернатор предложив директору трамваю рошити всіх служачих, коли вони в протязі дня не розпочнуть робити, застерігаючи, що забастовщиків буде вислано за межі градоначальства.

Київ 17 лютого 1907 р.

Після виборів до другої Державної Думи, на яких громадянство одержало таку блискучу моральну перемогу над кабинетом Столипіна, перед кожним стає певне питання: що буде далі? Адже через кілька днів збереться друга Державна Дума! через кілька днів стануть лицем до лиця проти себе: кабинет Столипіна і ті, кого народ послав у Думу проти волі і проти всіх заходів кабінету Столипіна, стануть лицем до лиця проти себе два немиримирні вороги, бо не може ж бути ніякого миру між кабінетом, що має за собою таку історію, як історія російського життя від роспуску першої Думи аж до теперішньої хвилі,—і Думою, вибором якої народ висловив крайню недовіру тому ж кабінетові. Кожний розуміє, кожний чує, що спільна діяльність такого кабінету і такої Думи неможлива і перед кожним стає тривожне питання: що буде з оновленням життя великої країни, до якого в першій мірі покликано Думу?

Колі б кабинет Столипіна хотів послухатися волі народу, то він зараз уступився б. Це розуміє кожний. І було б це єдине добре діло, яке ще може зробити для народу кабинет Столипіна. Але яно також, що він не уступиться і що в Думі дуже скоро мусять дойти до конфлікту між ним і народними посланцями.

І привід цього конфлікту наче чорна хмара висить над всією Росією. Чим він скінчиться? Чи пройде та чорна хмара, щоб пустити на нещасну країну проміння свободи, чи впаде на нас дощем і градом нового народного горя?

Відповісти на це ніхто не вміє, а відповідь іще трудніша, коли вяти на увагу склад нової Думи. Той одноцілістий і однодумний, який виявляла перша Дума, в другій Думі не буде. Правда, опозиція в порівнянні з „правими“ має величезну силу, а крім того в рядах цієї опозиції мають чималу силу ті, що протямом останньої половини століття покказали перед цілм світом, як в боротьбі за народну справу вони готові на все. Але з другого боку ця ріжншерстність опозиції може її ослабити.

Крім того в другій Думі на бік правительства рішучо стануть „праві“, які в першій Думі не грали ніякої ролі. А ці „праві“ готові також на все, навіть на роспуск Думи за її „революційність“.

Ми, розуміється, не можемо дорікати опозиції Думи за її ріжншерстність. Це значило б дорікати життю, яке висовет для кожної соціальної групи громадянства окремі інтереси і творять для оборони тих інтересів окремі партії.

Але ми стверджуємо факт, який висунуло життя і маємо цей факт на увазі, розглядаючи перспективи другої Думи.

А ці перспективи такі, що між кабінетом Столипіна і ріжншерстною Думою йде до грізного конфлікту. Як цей конфлікт закінчиться, від цього залежить найближча будучність Росії.

Вражіння оптиміста.

Я завжди дивлюсь рожево в будучину, і факти теперішнього життя мене піддержують в оптимістичнім настрою.

Ми рішучо все йдемо наперед. Поводі може, а йдемо. Наприклад, читаю, що рада міністрів хоче на першу чергу в Думі поставити реформу риболовства.

Який з божою поміччю, посту! Торік рада міністрів внесла на першу чергу справу оранжереї і пращешної юридичського університета.

В другій Думі—реформа риболовства.

— Прогрес безумовний.

В третій Думі я сподіваюся справи коннозаводства.

Все вперед, повільною, але вірною стоєю.

Доврілі політики дають громадянству науку справжнього конституційного життя. „Отъ легчайшого къ труднѣйшему“—основа педагогії.

І коли в Думі засядуть, по довгих науках, люди, які будуть адатні разом з мужами державного опыта зайнятися справами коннозаводства, чи „покровительства охотѣ“, а справи дразливі і складні одложити на далі—се буде вірний знак, що „страна совьѣла“.

І аж тоді зачнеться справжня конституційна ера.

Оптиміст.

3 газет та журналів.

* В Києві адміністрація оповістила, що вона погромів не допустить. І справді погрому у Києві 14 февраля не було. Але в інших городах робилося щось інше.

З цього приводу „Русскія Вѣдомости“ пишуть:

На жаль такі заяви властей нікого в нас уже не заспокоюють. І ген. Каульбарс казав „заспокоюють“ промову, але вона не свинила погрому. Для заспокоєння людности потрібні діла, а не слова, тим більше, що слова, яких ужив приміром Каульбарс у своїй розмові з погромниками, були більше ніж м'які. Зр ауміти справжнє значіння цієї промови допомагають інші слова Каульбарса: його запевнення, що він безсильний розборити „союз русского народа“.

Досить на хвилю уявити собі, що заколот і розрухи зроблено не „істинно-русскими людьми“, як не оставиться й тіні сумніву, що в такому випадку „безсильність“ ген. Каульбарса була б як рукою зната...

* Звісному оборонцеві „єдиной недѣльной Росіи“ з „самодержавієм народа“, д. Дунашескому, видно, тісно стало в столичних партійних виданнях і він починає розписати свої публіцистичні перли в провінційній непартійній пресі. Ось у „Кіевской Мысли“ зачав він серію статей під назвою „Національний вопросъ въ Росіи“, в яких збирається знити всіх автономістів, федералістів і т. п. „націоналістичних ретроградів“.

Колі пі його статті будуть докінчені, в нашій газеті доведеться мабуть поговорити про них докладніше,—а тепер обмежимося зазначенням декількох місць у першій статті. Автор признає вагу національного питання в Росії й зазначає, що на це питання

наибільше ясно й категорично відповідує консеквентний націоналіст (?). На їх думку одним раціональним рішенням національного питання була б переміна Росії в імперію народів з наданням кожній національності політичної й культурної автономії, установиши між окремими територіально-автономними одиницями федеративний зв'язок.

Формулюючи так програму „націоналістів“, автор записує в „націоналісти“ і російський революційний рух 70-х років (Бакунін і бакуністи) і декілька сучасних російських соціалістів (пр. Володимира Поссе) і навіть австрійську соціал-демократію з її брюнською національною програмою...

Сам автор, очевидно, з тією програмою „націоналістів“ не згоджується. Росію не можна ділити по цій програмі насамперед через те, що

Росія представляє собою з господарсько-економічного боку одне ціле, один організм, а далі при такому поділі

потерить значну шкоду справа об'єднання, організації всього робочого класу Росії, зараз ми не станемо доводити хибність цього погляду. Тільки завважимо, що ледви чи можна довести, що вся Росія, від Сібіру до України й Польщі складає справді „один господарсько-економічний організм“... Хіба тим, що націлому цьому простору одно міністерство фінансів, хліборобства і т. д.

А що до другого аргументу, то історія визвольного руху в Росії служить найліпшим доказом, як важко об'єднати до спільної боротьби робічний клас на такому просторі, аложений із кількох національних груп... арештою може б д. Дунашеский порадив французькому, німецькому і т. д. робочому класові для успішного об'єднання боротися за те, щоб над їхніми державами запанувала якась одна держава...

* В справі амністії лише Максим Ковалевський в „Телеграфі“, що першою умовою замирення треба вважати прощання вчинки не в поганіх інстинктах, особистої невинности або ворожнечі, але з фанатичних стремлєнь здійснити власні ідеали. Як можлива спокійна робота для літніх, яких часний для них вибір привів у залу Таврійської палати, коли більш гарчі їх одоудмиці попали не в Державну Думу, а в дер

